

rauit eum.] Si deum dei filium non credidisset, quē uidebat, nullatenus adorasset eum. Incumbite ergo orationibus peccatores. Cōfitemini peccata uestra, orate ut deleantur, orate ut minuantur, orate ut uobis proficientibus ipsa deficiant.

FERIA QUINTA
post Latrare Iohannis V.

In illo tempore Dixit Iesus turbis Iudaeorum: Pater meus usq; modo operatur, & ego operor. Et reliqua.

Operatur pater & filius, ut naturarū diuersitas permaneat, quæ in prima conditione mundi condita sunt. Ideo dictum est in Psalmis: Qui finxit sigillarim corda eorum. Non incognita animarum genera, sed eiusdem substantiæ animas, quæ in primo homine cōdita est, reformat. Quapropter Psalmista, cum nō solū primordialē mundi creationem, sed & quotidianā creaturæ gubernationē ad laudem creatoris referret, ait inter cætera: Omnia in sapientia fecisti. Si Christum dei uirtutē & dei sapientiā recte confitemur, & omnia in sapientia fecit ac regit deus, constat nimis, quia pater usq; modo operatur, operatur & filius. Ergo pater meus (inquit) non sex solum (ut putatis) diebus primis operatus est, uerum usq; modo operatur, non nouum creaturæ genus instituyendo, sed quæ in principio creauerat, ne deficiat, propagando. Et ego operor, subauditur, usq; modo, cū eo cuncta disponens, regens, accumulans. Ac si aperte dicat: Quid mihi inuidetis? cur me uituperatis cæci le-

Psalm. 193

gis doctores, quod in forma hoīs sabbato salutē uni
 us hoīs operatus sum, q̄ in natura diuinitatis unā cū
 deo patre totum genus humanū, imō totam mundi
 machinam, & cuncta uisibilia & inuisibilia quietus
 semp̄ operor̄. Sed ipsi talis ac tāti mysterij minus ca
 paces, propterea magis quærebāt cū interficere,
quia non solum soluebat sabbatum, sed
patrem suum dicebat deum, & qualē se faciē
ens deo. In eo maxime dolebāt, quia is, quem uerū
 ex infirmitate carnis hoīem nouerāt, se uerū dei filiū
 credi uoluisse, id est, non gratia adoptatū, ut ceteros
 sanctos, quibus loquitur **Propheta:** Ego dixi dii estis,
 & filij excelsi omēs: sed natura patri per oīa æqualē.
 Notādū sane quod dictū est, [æqualē se faciēs deo,]
 ad iudæorū personam dictum, qui putabant dñm le
 sum prædicando facere quod nō esset, & non ueraci
 ter intimare quod esset. Cōmoti ergo sunt Iudæi, &
 indignati. Merito quidē, quod audebat homo æqua
 lem se facere deo: sed ideo immerito, quia in hoīe nō
 intelligebant deū. Carnem uidebāt, deum nesciebāt,
 habitaculū cernebāt, habitatorē ignorabāt. Caro em̄
 illa templum erat, deus inhabitabat intus. Nō ergo
 Iesus carnē æquabat patri, non formam serui domi
 no comparabat: non quod factum est propter nos,
 sed quod erat, quando fecit nos. Quis nanq̄ sit **Chri**
stus (catholicis loquor) nostis, quia bene credidistis
 nō uerbo tantum, sed uerbum caro factum est, & ha
 bitauit in nobis. Recensere de uerbo quid nostis? In
 principio erat uerbum, & uerbum erat apud deum,
 & deus erat uerbum. Hic æqualitas cum patre, sed
 uerbum caro factum est, & habitauit in nobis. Hac
 carne, maior est pater, Ita pater, & æqualis & maior,

Psalm. 81.

Aequalis uerbo, maior carne: æqualis ei per quem fecit nos, maior eo qui factus est propter nos. Commoti sunt uero & turbati Iudæi, quia se æquale Christum patri fecit, qui hominem tantummodo intellexerunt, non deum. Carnem uiderunt, diuinitatem non crediderunt. **Dicit enim: Non potest a se filius a facere quicquam, nisi quod uiderit patrem facientem.** Non alia opera facit pater, quæ uideat filius: & alia filius, quæ uiderit patrem facientem, sed eadem opera ipsa pater & filius similiter. Quæcunq; enim ille fecerit, hæc & filius similiter facit. Non cum ille fecerit alia, filius similiter facit, sed quæcunq; ille fecerit, hæc & filius similiter facit. Sed hæc facit filius, quæ fecerit pater: per filium facit pater. Si per filium facit, quæ facit pater, non alia pater, alia filius facit, sed eadem opera sunt patris & filij. Et quod ea facit & filius & eadem & similiter: Ne forte eadem, sed dicis similiter. Eadem, inquit, & similiter: & quod posuit eadem non similiter, dum omnia quæ pater facit, per filium facit, sicut dictum est: **Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil.** Ideo similiter dixit: quia eadem facit filius, quæ facit & pater. quia una patris & filij in diuinitate substantia & operatio, una uoluntas & potestas, una uita & essentia. Et æqualia omnia sunt in patre & filio, nisi quod pater, pater est: & filius filius est. Separatio est in personis, sed unitas in natura. [Non enim potest filius a se facere quicquam, nisi quod uiderit patrem facientem. [Non debemus carnaliter intelligere hanc sententiã, quasi duorum hominum patris & filij, unius ostendentis, alterius uidentis: unius loquentis, alterius audientis: quia nec pater minorem habet potestatem, nec maiorem dei filij

Psalm. 103

us, cum patre & filio distantia diuinitatis non sit, sed
 una maiestas. Ideo subiecit: Omnia enim quae cum
patre facit pater, eadem & filius facit similiter. Si-
 gnificationem unius naturae ostendit, & unius opera
 nonis: quia communis est operatio patris & filij, quo-
 rum est una natura, una etiam operatio. Ideo conse-
 quenter subiunxit: Pater diligit filium, & omnia
demonstrat ei quae ipse facit: ut ostenderet oem
 hanc patris demonstrationem fidei nostrae esse doctri-
 nam. Et ut nequaquam hic ignoratio in filio possit in-
 telligi, cui pater opera omnia quae ipse faceret mon-
 straret, continuo ait: Et maiora bis opera demō-
strabit ei, ut vos admiremini. Sicut enim pa-
 ter suscitatur mortuos et uiuificat, sic et filius
 quos uult uiuificat. Ea enim patrem demonstra-
 re filio dicit, quae mirentur: & quae eadem essent, illa
 mox docuit. [Sicut enim pater suscitatur mortuos, & ui-
 uificat, sic & filius, quos uult, uiuificat. Exaequata uir-
 tus est per naturae indissimilis unitatem, & demōstra-
 tionem operum. Nō ignorantia instructio est, sed
 nostrae fidei, quae non filio scientiam ignoratorum, sed
 nobis confessionē natiuitatis inuexit. Demonstrare
 enim patrem, est per filiū facere quae facturus est. Nā
 maiora opera sunt resurrectio mortuorum, quae erit in
 nouissimo die, quam istius languentis sanitas, q̄ Chri-
 sti uerbo sanatus est, ex quo nata est huius occasio to-
 ta sermōis. Dicit enim, [ut uos miremini,] Et hoc dif-
 ficile est uidere, quōd tanquā temporaliter filio coae-
 tero aliqua demonstraret eternus pater, omnia scien-
 ti quae sunt apud patrem, Quae sunt tñ illa maiora?
 Maiora ergo sunt opera mortuos suscitare, quam lā-
 gidos sanare, Sed sicut suscitatur pater mortuos & ui-

uificat, sic & fili⁹ q̄s uult uiuificat. Nō em̄ alios p̄r, al-
 ios filius uiuificat, sed una potestas unā uiuificatiōem
 facit, quę etiā potestas uno honore honorāda est. Et
 ideo cōsequēter subiunxit: Pater em̄ nō iudicat
quenquam, sed omne iudiciū dedit filio: ut
omnes honorificent filium, sicut honorificat
patrem. Qui non honorificat filium, non ho-
norificat patrem qui misit illum. Pater non iudic-
 at quenq̄, quia patris persona in hoīe nō suscipitur,
 nec in iudicio uidebitur, sed sola filij forma, quę iudic-
 eata ē iniuste, & iuste iudicat uiuos ac mortuos. Nec
 em̄ filius uidebitur in iudicio in ea natura, qua cōsub-
 stārialis est deo patri, sed in ea qua cōsubstantialis est
 matri, & hō factus est. Ita intelligendū est, [Pater nō
 iudicat quenq̄, sed om̄e iudiciū dedit filio,] Jaci dice-
 ret: Patrē nemo uidebit in iudicio uiuorū & mortuo-
 rū, sed oēs filiū: quā & filius hoīs est, ut possit & ab im-
 pijs uideri, cū & illi uidebūt in quem pupugerūt. Qu-
 ne conijcere potius, q̄ aperte demonstrare uideamur,
 p̄ferimus eiusdem dñi certam manifestamq̄ senten-
 tiam, quam ostendimus ipsam fuisse causam, ut dice-
 ret: [Pater non iudicat quenquam, sed omne iudici-
 um dedit filio:] quia iudex in forma filij hoīs appa-
 rebit, quę forma non est patris, sed filij. Nec ea filij in
 qua equalis est patri, sed in qua minor est patre, ut sic
 in iudicio conspicuus bonis & malis, [ut omnes ho-
 norificent filiū, sicut honorificant patrem.] Quinō
 honorificat filium, non honorificat patrem. Quia
 est enim, honorificat patrē, nisi q̄ habeat filium: Ali-
 ud est enim, cum tibi commendatur deus, quia deus
 est: & aliud, cum tibi commendatur deus, quia pater
 est. Cum tibi quia deus est commendatur, creator ti-

hi cōmendatur, omnipotens tibi commēdatur: spūs
quidā summus, æternus, inuisibilis, incōmurabilis ti-
bi cōmendatur. Cū uero tibi, quia pater est, cōmenda-
tur, nihil tibi aliud q̄ & filius cōmenda. Quia p̄ di-
ci nō potest, si filium nō habet: sicut nec filius, si patrē
non habet. Sed ne forte patrē quidē honorifices taq̄
maiorē, filiū uero tanq̄ minorē, ut dicas: Honorifico
patrem: scio em̄ qd̄ habeat filium, & non erro in pa-
tris nomine. Nō em̄ patrē intelligo sine filio, honorifi-
fico tñ & filium tanquā minorē. Corrigit te ipse fili-
us, & reuocet te, dicēs: [Et omēs honorificent filiū,]
non inferius, sed sicut honorificant patrem. [Qui er-
go non honorificat filium, nec patrē honorificat, qui
misit illū. Ego (in q̄s) maiorē honorē uolo dare patri,
minorē filio. Ibi tollis honorē patri, ubi minorē das
filio. Quid em̄ tibi aliud uidetur ista sententia, nisi q̄
pater æqualem sibi filiū generare aut noluit, aut non
potuit: Si noluit, inuidit: si non potuit, defecit. Non
ergo uides, quia ita sentiendū, ubi maiorem honorē
uis dare patri, ibi es contumeliosus in patrē. Proinde
sic honorifica filium, quomodo honorificas patrem,
si uis honorificare & filium & patrem. Amen amē
dico uobis, quia qui uerbū meū audit, & cre-
dit ei qui misit me, habet uitā æternā. Et in iu-
diciū nō ueniet, sed transit a morte in uitam.
Et hoc attendite. [qui uerbū meum audit,] & nō di-
xit, credit mihi, sed, [credit ei, qui me misit.] Verbū
ergo filij audiat, ut patri credat. Quare uerbū audire
tū & credat alteri: Nōne cū uerbū alicuius audimus,
eidē uerbū, pferenti credimus, loquēti nobis fidē ac-
cōmodamus? Quid ergo uoluit dicere, [qui uerbū
meū audit, & credit ei, qui misit me,] nisi q̄ uerbum

eius est in me? Et quis est qui audit uerbū meū nisi qui audit me, & qui credit in me? Credit autē ei qui misit me, quia cum illi credit, uerbo eius credit. Cum autē uerbum eius credit, mihi credit: quia uerbum patris ego sum. Non enim transiret de morte ad uitā, nisi primo esset in morte. Mortuus ergo erat & creuit, perierat & inuentus est. Fit proinde iam quādam resurrectio, & transeunt omnes à morte quadam ad quandā uitam: à morte infidelitatis ad uitā fidei, à morte falsitatis ad uitam ueritatis, à morte iniquitatis ad uitā iustitiæ. Est ergo & ista resurrectio mortuorū. Aperiat illam plenius, & luceat nobis ut cepit. Amen.

amen dico uobis, quia uenit hora & nunc est, quando mortui audient uocem filij dei, & qui audierint, uiuent. Hoc proprium est pateris, qui sic audiunt de incarnatione eius, ut credant quia filius dei est. Id est, sic eum propter se factū, accipiunt in forma patris in forma serui, ut credant quia æqualis est patri in forma dei. Et ideo sequitur: Sicut enim pater habet uitā in semetipso, ita dedit & filio uitā habere in semetipso. Quod ergo ait: [dedit filio uitā habere in semetipso, breuiter dicat, genuit filium uitam in se habentē.] Neque enim erat sine uita, & accepit uitam, sed nascendo uita est. Pater uita est non nascendo, filius uita est nascendo. Pater de nullo patre, filius de deo patre. Pater propter filium est, filius uero, & quod filius est, propter patrem est: & quod est, à patre est. Hoc dixit, uitam dedit filio, ut haberet eum in semetipso, tanquā diceret: Pater qui est uita in semetipso, genui: filium qui esset in semetipso. Pro eo enim quod genuit, uoluit intelligi dedit, tanquā si cuius diceremus, dedit tibi deus esse. Sequitur enim & dicit:

Potestatem dedit ei iudicium facere, quia
 filius hominis est. Puto nihil esse manifestius. **N**am
 filius dei æqualis patri non accipit hanc potestatem
 iudicium faciendi, sed habet illam cū patre in occulto.
 Accipit autem illam, ut boni & mali eum uideant
 iudicantem, quia filius hominis est. **V**isio quippe fi-
 lij hominis exhibebitur & malis. **N**am uisio formæ
 dei, non nisi mundis corde, quoniam ipsi deum ui-
 debunt. i. solis pijs, quorū dilectioni hoc ipsum pro-
 mittit, quæ ostendit seipsum illis. **E**t ideo uide qd sequit̃
Nolite mirari hoc, inquit. Quid nos prohibet mira-
ri, nisi illud quod reuera miratur omnis qui non in-
telligit. Et ideo diceret patrem dedisse ei potestatem
iudicium facere, quoniam filius hominis est, cum ma-
gis quasi hoc expectaretur, ut diceret, quoniam fili-
us dei est: sed quia filium dei, secundum id quod in for-
ma dei æqualis est patri, uidere iniqui non possunt,
oportet ut iudicem uiuorum & mortuorū, cum co-
ram iudicabunt, & iusti uideant & iniqui. Nolite,
inquit, mirari, quoniam uenit hora in qua om-
nes qui in monumentis sunt, audient uocē
filij dei. Et procedent qui bona egerunt, in re-
surrectionem uitæ: qui mala gesserunt, in re-
surrectionem iudicij. Ad hoc ergo oportebat, ut
ideo acciperet illam potestatem, qui filius hominis
est, ut resurgentes omnes uiderent eum in ea forma,
in qua uideri ab hominibus potest, sed alij ad dāna-
tionem, alij ad uitam æternam. Quæ est autem uita
æterna, nisi illa uisio quæ non conceditur impijs. Ut
cognoscant te, inquit) unum uerum deum, & quem
misisti Iesum Christum. Quomodo & ipsum Iesum
Christum, nisi quemadmodum unum uerum deum

Johan. 5. 20

qui ostendit seipsum illis: **Non** quō se ostendet etiā
 puniendis in forma filij hominis. **Secū**ndum illam uisionem bonus est, scđm quam uisionem deus appareret mundis corde, ut ait Psalmista: **Quoniam** quāmbonus **Israel** deus rectis corde. **Quando** autem iudicem uidebunt mali, non eis uidebit bonus, quia non ad eum gaudebunt corde, sed tunc se plangent omnes tribus terræ, in numero utiq; malorum omnium & infidelium, **Propter** hoc etiam illi, qui eū dixerat magistrum bonum, quærens ab eo consilium cōsequendæ uitæ æternæ, respondit: **Quid** me interrogas de bono? **Nemo** bonus, nisi unus deus, cum hominem alio loco dicat bonum ipse dominus: **Bonus** homo, de bono thesauro cordis sui profert bona: & malus homo, de malo thesauro cordis sui, pfert mala. **Sed** quia ille uitam æternam quærebat, uita autem æterna est in illa cōtemplatione, quia non ad pœnam uidetur deus, sed ad gaudium sempiternum, duas hic resurrectiones ipse dominus **Iesus** **Christus** in his uerbis nobis demonstrat: **Primam**, quæ in fide est, resurgēdo à peccatis, de qua ait: [**Amen** amē dico uobis, quia uenit hora in qua mortui audiēt uocē filij dei.] **Alterā**, ubi ait: [**Amen** amē dico uobis quia uenit hora, in q̄ oēs q̄ in monumēto sunt, audiēt uocē filij dei.] Illa prior est resurrectio animarum, illa sequens resurrectio erit corporum. **Qui** uero in hac prima non resurgit, nec ibi ad eū resurget. **Hora** autem nunc est, ut resurgant mortui. **Hora** erit in fine seculi, ut resurgant & mortui. **Sed** si resurgant nunc in mente, tunc in carne resurgent. **Nunc** in mente per uerbum dei, id est, per filium dei, resurgent: tunc in carne per uerbum dei caro factum, filium hominis. **Neq;** enim ad

POST LAETARE SIS

iudicium uiuorum & mortuorum pater ipse uenturus est, nec tamen recedit à filio pater. **Quomodo erit non ipse uenturus est? Quia non ipse uidebitur in iudicio. Videbunt in quem pupugerunt. Forma illa erit iudex quæ sterit sub iudice: illa iudicabit, quæ iudicata est. Iudicata est enim inique, iudicabit iuste. Talis apparebit iudex, qualis uideri possit à quibus coronatus est. Distinctio est inter illud uerbum, quod superius dixit, quod mortui audient uocem filij dei: & inter illud, quod hic ait: Uenit hora quando omnes qui in monumentis sunt, audient uocem filij dei. Ibi uero ait, audient, id est, obediunt, ideo ista resurrectio est ad uitã: illa uero quæ futura est, de qua dicit, audiet uocem filij dei, id est, audient ut resurgant ad iudicium. Non addidit hic, ad uitam: quia omnes ad gloriam non resurgent, sed multi ad pœnam. Ideo addidit de futura resurrectione, Qui bene fecerunt, in resurrectione uitæ, qui male egerunt, in resurrectione iudicij, id est, damnationis, quia hic iudicium pro pœna posuit. Tunc erit ultima palea, ut separet bonos à malis, triticum à paleis. Tunc ibunt impij in ignem æternum, iusti autem in uitam æternam.**

FERIA SEXTA

post Laetare. Iohannis XI.

In illo tempore Erat quidam languens Lazarus à Bethania, de castello Mariæ & Marthæ sororum eius. Et reliqua.